

ВІД НАУКОВОГО РЕДАКТОРА

Укласти будь-який словник – це завжди цікавий і водночас надзвичайно трудомісткий і відповідальний процес. Така праця вимагає насамперед мотивації й ентузіазму та розуміння того, що її швидко не завершиш за рік-два. Але цього недостатньо. Необхідно мати відповідний фаховий рівень, щоб у користувача не виникало сумнівів щодо того чи того слова. Усі ці вимоги та передумови значно посилюються, коли розпочинаєш укладати термінологічний фаховий словник з такої царини знань, яка постійно розвивається, а її термінологія відповідно оновлюється. Саме таким є «Українсько-англійський словник з радіоелектроніки» (далі Словник).

За основу Словника укладачі взяли українську частину «Російсько-українського та українсько-російського словника з радіоелектроніки» (Богдан Рицар, Костянтин Семенистий, Ірина Кочан // Л. : Логос, 1995. – 608 с.) обсягом близько 40 тис. слів. Очевидно, що використано лише деяку (приблизно 1/2) частину згаданого словника, оскільки інтенсивний розвиток радіоелектроніки відтоді (майже 20 років) істотно вплинув на її термінологію. Чимало радіоелектронних термінів, зокрема лампової та вакуумної електроніки, застаріли. Натомість у сучасну радіоелектроніку швидкими темпами впроваджувалися нові інформаційні технології, засоби цифрової (мікро)електроніки, радіо- та телекомунікацій, комп'ютерної техніки й т. ін. Відповідно, укладачі Словника намагалися враховувати сучасні тенденції розвитку радіоелектроніки, черпаючи із різних джерел, а також із близьких і суміжних галузей знань, – словників, монографій, підручників, наукових статей та ін. – українські й англійські відповідники, відбираючи з них ті, які раніше не були опубліковані або їх рідко вживали в українських виданнях, а отже, ще не були унормовані. Поновлюючи й удосконалюючи українську частину Словника, укладачі максимально враховували тенденції розвитку сучасної української фахової термінології та лексикографії, опрацьовані міжнародними науковими термінологічними конференціями *СловоСвіт*. Така праця, очевидно, заповнювала основну частину всього багаторічного процесу укладання та формування Словника.

Укладання словника з такої динамічної царини знань як радіоелектроніка – це певною мірою невдячна праця, бо вона, фактично, ніколи не може бути завершеною – час-від-часу появляються нові терміни (неологізми), тому надто важко передбачити який з них матиме подальше життя, а який кане в небуття. Тож наскільки вдалося нам добрати для корпусу Словника той чи той термін або терміносполуку покаже час. Сподіваємося, що пропонований Словник буде корисним не лише фахівцям і науковцям, які пишуть англійською наукові статті з радіоелектроніки та суміжних галузей, але й ширшому колу користувачів, а саме: інженерам, викладачам і студентам різних навчальних закладів та перекладачам, зрештою, усім, хто цікавиться українською фаховою термінологією.

Комп'ютерну версію Словника (*CD*-диск додається) виконали Роман Мисак та Юрій Каличак у системі PolyDic v.1.0, розроблену в Технічному комітеті стандартизації науково-технічної термінології (ТК СНТТ).

Щиро вдячний за фінансову підтримку видання Словника Науковому товариству ім. Шевченка в Америці, насамперед докторові Оресту Поповичу, а також Світлані Кравець, Ользі Мацейовській, Ігореві Вітковицькому, Дануті Рицар, кожен з яких зробив свій неоціненний внесок у підготовці видання цього Словника.

Голова ТК СНТТ,
доктор тех. наук, професор

Богдан Рицар

Укладачі дякують Ігореві Вітіву, Сергієві Лобозинському, Богданові Ковалю, Вадимові Мінзюку, Спартаку Маньковському, а також керівництву фірм «Медіа-Вест» і «Колір ПРО», які у різний спосіб долучилися до появи у світ цієї книжки.

ПЕРЕДМОВА

1. Гасла (реєстрові слова)

Гасла подані за абеткою і виділені грубим шрифтом. Гаслом може бути іменник (у називному відмінку однини), прикметник, прислівник, аббревіатура або позначка одиниці виміру, а також терміносполука з прямим порядком слів.

Реєстрові іменники чоловічого роду подані разом із закінченнями родового відмінка однини після коми й тильди (~), наприклад: **вольтдодаток,~тка, магнетоскоп*,~а, радіошум,~у**.

Віддієслівні іменники розрізнено за дією, подією й наслідком, як ілюструє далі приклад:

маркува́ння marking, tagging,
designation, stamping, identification;
(кодування) coding; labelling заг; — *технологічний процес (дія)*
flagging ком

марко́вання mark, code, designation, — *результат технологічного*
identification; (ознака, знак) tag, flag — *процесу (наслідок)*

У лівій частині словникової статті близькі за значенням слова (переважно синоніми), аббревіатуру та її розшифрування відокремлює знак || (дві вертикальні лінії), як наприклад:

абсорбент,~у || абсорбівна речовина absorbent

недійсний || нечинний invalid; (*неправильний*)

untrue; illegal інф

ккд || коефіцієнт корисної дії (coefficient of)

efficiency, degree of efficiency; performance index,

efficiency output, output-input ratio зєз

У словосполуках латинські літери чи символи подано похилим шрифтом; наприклад:

матриця з *m* стовпцями m-column matrix

контроль за модулем *N* mod N check

* див. Примітку

2. Англійські відповідники

Англійські відповідники подано без артиклів звичайним шрифтом. Для перекладу переважно вжито британський варіант англійської мови. У разі американського варіанту стоїть позначка *амр*, яку відокремлено від британського знаком ||, як наприклад:

коректор,~а corrector; (*приспій*) adjustor ||

adjuster *амр*; ...

лампа valve || tube *амр*; (*жарівка*) lamp, bulb

Знак || у правій частині словникової статті відокремлює синоніми, британське та американське написання терміна, а також аббревіатуру та її розшифрування, наприклад:

п'єзокварц,~а piezoelectric quartz || piezoquartz,

piezoelectric (quartz) crystal

пряме цифрове керування direct digital control ||

DDC

Близькозначні англійські відповідники відокремлено комою за частотністю вживаності, семантично-віддалені відповідники – крапкою з комою:

лінія line; (*розгортки*) trace *рлк*; (*крива*) curve;

(*похила*) bevel; (*у векторній графіці*) stroke *інф*;

(*канал, контур*) circuit звз

магнетопровід,~воду || **магнетне осердя** magnetic

circuit, magnetic core, iron circuit, magnetic path;

(*плече*) leg звз

Різні за значенням англійські відповідники відокремлено грубими арабськими цифрами, наприклад:

метр,~а 1. || **м** metre || meter *амр* || m ов •

квадратний м. square metre; **кубічний м.** cubic

metre; ... 2. (*лінійка*) metre measure ruler, metre-stick

Омоніми позначено римськими цифрами та подано в межах однієї словникової статті різними абзацами, як наприклад:

коло I 1. circuit, network, circuit *елн, елт* •

автоколивальне к. astable circuit; **активне к.**

active circuit; **анкерне к.** anchor circuit, plate

circuit; **анодне к.** anode circuit, plate circuit; ...

2. (окружність) circle • **азимутне к.** azimuth circle; **к. кольорів** colour wheel, hue circle; ...

П (поруч, біля чогось) by, near; (навколо) about || around *амр*

3. Гнізда

Стаття з реєстровим іменником може містити цілу низку терміносполук (підстатей) – гніздо. Ці терміносполуки відокремлено від заголовного слова статті разом з англійськими відповідниками (основної статті) спеціальним знаком «груба крапка» •. Терміносполуки в гнізді подано прямим порядком слів і розміщено за абеткою. Підстатті відокремлено крапкою з комою. Реєстрове слово в підстатті замінено на першу літеру із крапкою (за повного збігу з гаслом) або «перша літера» + «тильда» + «закінчення» (коли написання різниться закінченням). Словникову статтю з гніздом сформовано окремим абзацом, наприклад:

магістраль main, line; (*магістральна лінія зв'язку або тракт*) trunk; (*інформаційна*) dataway; (*передавання даних*) pipe звз; highway звз, ком; main route звз; backbone, pathway ком; bus *прф* •
адресна м. address line; **внутрішня м. даних** inner dataway, inner data highway, inner digit transfer link; **головна м.** main trunk; **кабельна м.** cable trunk; ...

4. Посилання

Для уникнення повторів термінів і терміносполук у словникових статтях використано систему посилань одного реєстрового слова на інше:

1) посилання аббревіатури на її розшифрування, наприклад:

ЛЧМ див. *лінійна частотна модуляція*

МЕК див. *Міжнародна електротехнічна комісія*

2) посилання позначки одиниці вимірювання на статтю з її розшифруванням, наприклад:

мА див. *міліампер*

Мб див. *мегабіт*

3) посилання реєстрового прикметника на іменник, який в англійській словосполучі виконує роль прикметника, наприклад:

автодинний прк від **автодин**

метровий прк від **метр**; (про радіохвилі) ultrashort

Це посилання використано тоді, коли автори не змогли підібрати до реєстрового слова-прикметника відповідник-прикметник.

4) посилання на найпоширеніший чи на найвдаліший (на думку укладачів) термін; наприклад:

динамік,~а див. **голосник**

прилют,~у див. **припай**

5) посилання на статтю, де подано англійські відповідники, наприклад:

автонавід,~воду див. **автонаведення**

двосторонній див. **двобічний**

5. Факультативні частини

Факультативні частини терміна та терміносполук подано в дужках стандартним шрифтом. Наприклад,

1) факультативна частина слова:

<i>Подано</i>	<i>Читати</i>
з(а)гасання	загасання <i>та</i> згасання
alpha(nu)meric	alphanumeric <i>та</i> alphameric
run(-)out	run-out <i>та</i> runout

2) факультативна частина словосполучи:

<i>Подано</i>	<i>Читати</i>
багаторівнева (непряма) адресація	багаторівнева непряма адресація <i>та</i> багаторівнева адресація
(power) supply	power supply <i>та</i> supply
radio(-frequency) radiation	radio-frequency radiation <i>та</i> radio radiation

Дужки, що виокремлюють факультативну частину реєстрового слова чи словосполучки, не порушують абетковий порядок реєстрових слів.

6. Умовні позначки та пояснення

Після англійського відповідника в словниковій статті можуть бути розміщені позначки у вигляді буквосполук (аббревіатур чи скорочень), подані похилим шрифтом без крапки:

1) належність до певної галузі знань: *елн* – електроніка та мікроелектроніка, *інф* – інформатика, інформаційні технології та кібернетика, *кос* – космічна техніка та астрономія; *звз* – зв'язок, радіо- та телекомунікація; *опт* – оптика, тощо – до 30 галузевих позначок, де одна від одної відокремлена комою, наприклад:

перехоплювання (*повідомлень*) intercepting,
(*wire*)tapping *звз, інф*; (*підслуховування*)
eavesdropping *тлф*

2) граматична: *нрк* – прикметник, *мн* – множина.

Англійські прикметники подано з позначкою *нрк* лише тоді, коли англійське слово може бути іншою частиною мови, наприклад:

запасний *спаре нрк*; (*резервний*) reserve *нрк*;
(*додатковий*) alternate *нрк*; (*допоміжний*) emergent
перший first *нрк*; (*кращий*) best *нрк*, superior *нрк*;
(*ранній*) earliest

Якщо реєстровий термін ужито в множині, то він має позначку *мн*, наприклад:

втрати || **утрати** *мн* loss(es); (*відходи*) wastes
накоротко з'єднані дроти short wires *мн*

3) інформаційна: *амр* – американський термін, *ов* – одиниця виміру, наприклад:

захист,~у protection, defence || defense *амр*;
(*охорона*) guard; ...
кандела || **кд** candela || cd *ов*.

Додаткове пояснення та коментар подано українською мовою в круглих дужках перед англійським відповідником та виокремлено похилим шрифтом, наприклад:

карта (розподілу) секторів (*магнетного диска*)

sector map *інф*

пуск,~у || **запуск,~у** start, play; (*пробний*) run-up;

(*напр., ракети*) launch; (*напр., проекту*) start(-)up

7. Наголоси

Деякі українські терміни та терміносполуки мають наголоси. Це зумовлено різними значеннями терміна залежно від наголосу та труднощами з наголошуванням слів, наприклад, **ко́лірна діаграма**, **колі́рність**, **устатко́вання** (*пристрій*), **устаткува́ння** (*процес*), **прóвідний канал**, **провідни́й комп'ютер**, а також у прізвищах, як наприклад, **діаграма Бодé**.

ПРИМІТКА: Уніфікування термінів із коренем *магнет*

Ґрунтуючись на ухвалах Міжнародних наукових конференцій «Проблеми української термінології. *СловоСвіт*» та рекомендації Бюро Відділу фізики та астрономії НАН України у Словнику вжито слова з коренем **магнет** замість **магніт**.

Державний комітет України з питань технічного регулювання та споживчої політики Міністерство освіти і науки України ТЕХНІЧНИЙ КОМІТЕТ СТАНДАРТИЗАЦІЇ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ		State Committee of Ukraine on Technical Regulation and Consumer Policy Ministry of Education and Science of Ukraine TECHNICAL COMMITTEE OF SCIENTIFIC AND TECHNICAL TERMINOLOGY STANDARDIZATION
Національний університет "Львівська політехніка" вул. С.Бандери, 12, 79013, Львів-13 Тел.: (032) 2582-256 Факс: (032) 2582-256; (0322) 74-43-00 Ел. пошта: rytsar@polynet.lviv.ua		L'viv Polytechnic National University 12 Bandera Str., 79013, L'viv-13 Phone: (032) 2582-256 Fax: (032) 2582-256; (0322) 74-43-00 E-mail: rytsar@polynet.lviv.ua

11.12.2008 № 66/303

На № _____

Голові Відділення фізики та астрономії
НАН України
академікові В. Локтеву
Президія НАН України
вул. Володимирська, 54
01601 Київ-30

Вельмишановний пане Голово,

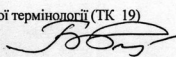
Оргкомітет 10-ї Міжнародної наукової конференції «Проблеми української термінології *СловоСвіт 2008*» звертається до Відділення фізики та астрономії НАН України з пропозицією переглянути написання термінів, пов'язаних із поняттям магнетизму, дати відповідні настанови редакціям фахових журналів та надіслати відповідні пропозиції до Національної правописної комісії.

Тривала дискусія термінознавців та фахівців щодо терміносистеми, пов'язаної з явищем *магнетизму*, свідчить, що:

1. У живій фаховій мові наявна тенденція до відновлення традиційного, однакового написання термінів *магнет* через *e*;
2. Розвиткові цієї тенденції стає на заваді лише зорієнтованість редакторів наукових видань на настанови, що походять від рішень колишніх органів 30-х років минулого сторіччя.
3. Неусталеність та засаднича невизначеність написання слів зі складником *магнЕт/магніт* навіть у нормативних академічних словниках, зокрема орфографічних (лише один приклад – *магнЕтродіелектрик/магнітродіелектрик*), призводить до численних суперечностей і непослідовності у написанні нових термінів.

Лише найвища фахова інституція, що нею є Відділення фізики та астрономії НАН України, може розв'язати цю проблему й унормувати написання термінів, що входять до цієї вкрай важливої для всіх природничих наук терміносистеми.

З повагою,
доктор технічних наук, професор,
Голова Оргкомітету конференції,
Голова Технічного комітету стандартизації науково-технічної термінології (ТК 19)
Держспоживстандарту та Міністерства освіти і науки України

 Б. Рицар

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ВІДДІЛЕННЯ ФІЗИКИ І АСТРОНОМІЇ

01601, МСП, Київ-30, Володимирська, 54
Телефони: 239-65-65, 239-65-74
1. Факс: (044) 234-06-51
e-mail: vfa@nas.gov.ua

№59/ від 19 березня 2009 року

Голові Технічного комітету
стандартизації науково-технічної термінології (ТК 19)
Держспоживстандарту та Міністерства освіти і науки України
професорові Богдану Рицарю

Вельмишановний пане Рицарю!

Члени Бюро Відділення фізики та астрономії НАН України обговорили на своєму засіданні пропозиції стосовно написання термінів, пов'язаних із поняттям магнетизму, викладені у Вашому листі № 66/309 від 11.12.2008 та ухвали термінологічної конференції *СловоСвіт2008*.

Відзначивши невизначеність написання наявних термінів, що належать до цієї терміносистеми і, що найважливіше, брак розуміння того, як належить писати новоутворювані терміни, члени Бюро погодилися із тим, що розв'язати цю проблему може лише мовна практика. На думку членів Бюро, треба зняти нормативну заборону писати відповідні терміни з основою чи складником *магнЕт(о)* і на певний час (можливо, кілька років) вважати правильним паралельне написання *магнЕт-магнІт*, *магнЕтний-магнІтний*, *магнЕтодинаміка-магнІтодинаміка* тощо. Якщо українські науковці та інженери відчують перевагу однакового написання термінів, пов'язаних із магнетизмом, це написання можна буде зробити правописною нормою.

Сподіваюся, Технічний комітет стандартизації науково-технічної термінології (ТК 19) Держспоживстандарту та Міністерства освіти і науки України та оргкомітет конференції *СловоСвіт* погодиться надіслати цю пропозицію до Національної правописної Комісії та поінформувати про неї зацікавлені видавництва, редакції журналів, працівників навчальних та наукових закладів та наукову спільноту через свою кореспондентську мережу.

З повагою,

академік-секретар
Відділення фізики і астрономії НАН України
академік НАН України

В.М. Локтев

FROM THE EDITOR

Compiling any dictionary is an interesting but, at the same time, labor-consuming and responsible process. This work requires first of all motivation and enthusiasm from compilers as well as their awareness of the fact that it can last much longer than just two to three years. Besides, as a compiler you should be a professional of certain level not to let your dictionary users have any doubts concerning this or that word. The compilers are faced with even more challenges when it comes to compiling a specialist terminological dictionary in the branch of knowledge that is constantly evolving and whose terminology is being permanently updated. The presented “Ukrainian – English Dictionary of Electronics” (further Dictionary) is just the dictionary of this kind.

The Ukrainian part of “Russian – Ukrainian and Ukrainian – Russian Dictionary of Electronics” (Bohdan Rytsar, Kostyantyn Semenystyi, Iryna Kochan // L’viv: Logos, 1995. – 608 pages) containing about 40 000 words has been taken as the basis of the presented Dictionary. Obviously, only part (approximately 1/2) of the word bulk of the mentioned dictionary have been used because the intensive development of electronics during the last 20 years has essentially affected the terminology used in the field. Quite a number of terms, particularly those pertaining to valve and vacuum electronics, became obsolete. Instead, modern electronics is constantly incorporating knowledge (and corresponding terminology) from such fields as IT, digital (micro) electronics, radio- and telecommunications, computer technology and so on. So, the Dictionary compilers did their best to take into account modern tendencies in electronics development gathering Ukrainian and English equivalents from different sources, such as dictionaries, monographs, textbooks, scientific articles and so on, including those in close and adjacent branches of knowledge, trying to pick up the terms that had not been published before or rarely used in Ukrainian publications and, so, their usage has not been normalized yet. While updating and improving the Ukrainian part of the Dictionary the compilers took account of the existing tendencies of modern Ukrainian specialist terminology and lexicography that had been widely discussed at the international scientific terminological conferences *SlovoSvit* (*WordWorld*). This work, obviously, took the bulk of the time devoted by the authors to the long-term process of compiling the Dictionary.

Compiling dictionaries in such a dynamic field as electronics is, to some extent, a thankless task as this work seems endless. From time to time there appear new terms (neologisms) and it is impossible to predict whether they will become popular in the field or will be used just once. Hence, only time will show how

successful we were in choosing this or that term or this or that word combination for the Dictionary. We hope that the Dictionary will be helpful not only for professionals, scientists, and researchers in the field of electronics but also for a wider circle of users, namely: engineers, teachers and students of different institutes as well as translators, after all, for everybody who is interested in Ukrainian specialist terminology.

The computer version of the Dictionary (CD is added) is presented in the PolyDic v.1.0 system, developed in the Technical Committee for Scientific and Technical Terminology Standardization (TC STTS) by Roman Mysak, Yuriy Kalychak.

I'm sincerely thankful to Shevchenko Scientific Society, first of all, to Doctor Orest Popovych for the financial support that made publication of the Dictionary possible. I am also grateful to Svitlana Kravets, Olha Matseyovska, Ihor Vitkovitsky, and Danuta Rytsar every of whom made their own invaluable contribution to the process of preparing the Dictionary for publishing.

Chairman of TC STTS,
Doctor Eng., Professor

Bohdan Rytsar

The compilers express gratitude to Ihor Vitiv, Serhiy Lobozynskyy, Bohdan Koval, Vadim Minzyuk, Spartak Mankovskyy as well to the administration of Media-West and Colir PRO companies, who in different ways contributed to this book appearance.

PREFACE

1. Signal (register word)

The signal (a Ukrainian register word) is given in bold.

The signal can be a noun, adjective, adverb as well as an abbreviation or a sign of a measurement unit. Signals in the dictionary are given in an alphabetic order. The signal is one word as a rule. If the signal is a word combination, the words are standing in the direct order.

Register words are given in the nominative case, chiefly in singular.

A register noun of masculine gender is presented with the genitive case singular ending, after a comma and a tilde (~), for example: **вольтдодаток,~тка**, **магнетоскоп,~а**, **радіошум,~у**.

The verbal nouns are differentiated depending on the action, event or result in the following way:

маркува́ння	marking, tagging, designation, stamping, identification; (кодування) coding; labelling <i>заг</i> ; flagging <i>ком</i>	–	<i>technological process (action)</i>
маркóвання	mark, code, designation, identification; (<i>ознака, знак</i>) tag, flag	–	<i>outcome of technological process (result)</i>

The sign “two vertical lines” || in the left-hand side of the word article separates the words that are close in meaning (mostly synonyms), as well as it stands between an abbreviation (acronym) and its deciphering, for example:

абсорбент,~у || абсорбівна речовина absorbent
недійсний || нечинний invalid; (*неправильний*) untrue;
illegal *інф*
ккд || коефіцієнт корисної дії (coefficient of) efficiency,
degree of efficiency; performance index, efficiency output,
output-input ratio *звз*

Latin letters or symbols in the signal are presented in italics:

матриця з *m* стовпцями m-column matrix
контроль за модулем *N* mod N check

2. English equivalents

English equivalents are presented without articles and in ordinary characters. British English is mostly used for translation. In case American English version is supplied, it is marked with *amp*, and is separated from the Britain one by || as in the following examples:

коректор,~а corrector; (*приспий*) adjustor ||
adjuster *amp*; ...
лампа valve || tube *amp*; (*жарівка*) lamp, bulb

A sign || is used in the right-hand part of the word article to separate synonyms, British and American spelling of the word as well as an abbreviation (acronym) and its deciphering:

п'єзокварц,~а piezoelectric quartz || piezoquartz,
piezoelectric (quartz) crystal
пряме цифрове керування direct digital control || DDC

The English equivalents that are close in meaning are presented in the order of frequency of their usage and are separated by comma, semantically -farther equivalents are separated by semicolon:

лінія line; (*розгортки*) trace *рлк*; (*крива*) curve; (*похила*)
bevel; (*у векторній графіці*) stroke *інф*; (*канал, контур*)
circuit *звз*
магнетопровід,~воду || **магнетне осердя** magnetic
circuit, magnetic core, iron circuit, magnetic path; (*плече*) leg
звз

If a Ukrainian term has different meanings, its English equivalents are separated by Arabic numerals in bold type:

метр,~а 1. || **м** metre || meter *amp* || **м ов** •
квадратний м. square metre; **кубічний м.** cubic
metre; ... **2.** (*лінійка*) metre measure ruler, metre-stick

Homonyms are presented in the same dictionary article, but different groups of meanings are marked by Roman numerals, as in the following example:

коло I 1. circuit, network, circuit *елн, елт* •
автоколивальне к. astable circuit; **активне к.**
active circuit; **анкерне к.** anchor circuit, plate
circuit; **анодне к.** anode circuit, plate circuit; ...

2. (окружність) circle • **азимутне к.** azyimuth circle; **к. кольорів** colour wheel, hue circle; ...

П (поруч, біля чогось) by, near; (навколо) about || around *амр*

3. Nests

A dictionary article headed by a register noun can contain a group of word combinations (sub-articles) – the nest. These word combinations are separated from the head word with its English equivalents (the main article) by a special sign “a bold dot” •.

The words in word combinations in a nest are placed directly in the alphabetic order. The sub-articles are separated by semicolons. The register word in a sub-article is represented by its first letter with a dot (in case of the full coincidence) or the first letter + tilde + ending (if the ending is different). A Dictionary article as a nest is formed as a separate paragraph:

магістраль main, line; (*магістральна лінія зв'язку або тракт*) trunk; (*інформаційна*) dataway; (*передавання даних*) pipe звз; highway звз, ком; main route звз; backbone, pathway ком; bus *прф* •
адресна м. address line; **внутрішня м. даних** inner dataway, inner data highway, inner digit transfer link; **головна м.** main trunk; **кабельна м.** cable trunk; ...

4. References

To avoid repetition of words and word combinations in dictionary articles a system of the following references is used:

1) An abbreviation (acronym) is referred to its deciphering, e.g.:

ЛЧМ див. *лінійна частотна модуляція*

МЕК див. *Міжнародна електротехнічна комісія*

2) A measurement unit sign is referred to the article with its deciphering, e.g.:

мА див. *міліампер*

Мб див. *мегабіт*

3) A register adjective is referred to a corresponding noun, which in an English word combination plays the role of an adjective, e.g.:

автодинний прк від **автодин**

метровий прк від **метр**; (про радіохвилі) ultrashort

Such a reference is used in case the compilers could not find an equivalent adjective to the register one.

4) Reference to more common or more appropriate (in compilers' opinion) term, e.g.:

динамік,~а див. **голосник**

прилют,~у див. **припай**

5) Reference to the article where English equivalents are given, e.g.:

автонавід,~воду див. **автонаведення**

двосторонній див. **двобічний**

5. Optional parts

Optional parts of a word or a word combination are given in brackets in standard characters. For example:

Optional parts of words:

<i>Presented</i>	<i>Should be understood</i>
з(а)гасання	загасання <i>and</i> згасання
alpha(nu)meric	alphanumeric <i>and</i> alphameric
run(-)out	run-out <i>and</i> runout

2) Optional parts of word combinations:

<i>Presented</i>	<i>Should be understood</i>
багаторівнева (непряма) адресація	багаторівнева непряма адресація <i>and</i> багаторівнева адресація
(power) supply	power supply <i>and</i> supply
radio(-frequency) radiation	radio-frequency radiation <i>and</i> radio radiation

Brackets that separate an optional part of the register word or word combination do not break the alphabetic order of the register words presentation.

6. Symbols and explanations

An English equivalent in a dictionary article can be followed by certain signs in the form of letter combinations (abbreviations or shortenings), given in italics without a dot. They mark:

1) belonging to a certain field of knowledge: *елн* – electronics and microelectronics; *інф* – informatics, information technologies and cybernetics; *кос* – space technics and astronomy; *звз* – communication, radio- and telecommunication; *онм* – optics; etc – up to 30 fields; if there are several, one from another is separated by comma, e.g.:

перехоплювання (*повідомлень*) intercepting,
(wire)tapping *звз, інф*; (*підслуховування*) eavesdropping
тлф

2) belonging to a certain grammar category: *нрк* – adjective, *мн* – plural.

English adjectives are presented with the sign *нрк* only if an English word can be a different part of speech as well, e.g.:

запасний spare *нрк.*; (*резервний*) reserve *нрк*;
(*додатковий*) alternate *нрк*; (*допоміжний*) emergent
перший first *нрк*; (*кращий*) best *нрк*, superior *нрк*;
(*ранній*) earliest

If a register word is used in plural it is marked with the sign *мн*, e.g.:

втрати || **утрати** *мн* loss(es); (*відходи*) wastes
накоротко з'єднані дроти short wires *мн*

3) providing some other information: *амр* – американський термін (an American term), *ов* – одиниця виміру (a unit of measurement), e.g.:

захист,~у protection, defence || defense *амр*;
(*охорона*) guard; ...
кандела || **кд** candela || cd *ов*.

Additional explanation and comments are given in Ukrainian in round brackets in italics before an English equivalent, e.g.:

карта (розподілу) секторів (*магнетного диска*)
sector map *інф*
пуск,~у || **запуск,~у** start, play; (*пробний*) run-up;
(*напр., ракети*) launch; (*напр., проекту*) start(-)up

7. Stresses

Some Ukrainian words and word combinations are presented with the stress marks. This is because their meanings differ depending on the syllable being stressed or because there is a certain problem with the correct stress in this or that word, e.g., **ко́лірна діаграма**, **колі́рність**, **у́статко́вання** (*apparatus*), **у́статкува́ння** (*process*), **про́відний канал**, **прові́дний комп'ютер**. This concerns family names as well, e.g., **діаграма Бодé**.